

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

Capvt XVII. Undecima morborum caussa, Bonitas, & misericordia Dei,
peccatores per morbos ad pœnitentiam vocantis, aut à peccatis expiantis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45701

malis liberandis; ita multò magis eadem potentia eminet, dum per morborum flagella, eosdem sanat, & à vitijs ad frugem acque in viam virtutis reducit. Potens enim sapientia, & sapiens potentia est, per ipsos morbos sanare. Immò clemens iustitia est, ita affigere lecto, & affligere, vt morbus ipse fiat medicina. Nam etsi propter primi hominis peccatum omnes, & multi etiam ob sua peccata morbis mortique sint objecti; ita tamen ægrotant, vt ipsa sua infirmitate, dum pœnam tolerant, culpæ suæ admoneantur, maleque acta corrigant; vel si ipsi sunt obstinati, alios exemplo suo doceant sapere.

CAPVT XXVII.

Vndecima morborum causa, Bonitas & Misericordia DEI, peccatores, per morbos, ad pœnitentiã vocantis, aut à peccatis expiantis.

I.

HX pœna humano generi, tam in primo parente, quàm in posteris eius inflictæ magnitudine clarè apparet, non solum quanta sit peccati iniquitas, sed etiam quantum illa DEO displiceat, qui peccantibus tantopere irascitur, vt non solum sæpe singulos transgressores peculiaribus morbis castiget, verum etiam, ob vnius hominis delictum, totam plectat vniuersitatem. Duo autem significat ira DEI. Primò, per iram & indignationem, inquit Damascenus, intelligimus voluntatem ipsius, odio vitij flagrantem, illudq; auersantem: nam & nos ea, qua cum voluntate nostra pugnant, odio habentes in iram prorumpimus. Deinde ira ipsam de impijs sumptam vindictam significat, vt docet S. Augustinus. Quare Didymus monet, iram non esse affectionem, aut perturbationem in DEO manentem, cum Moyses dicat: *Misisti iram tuam, qua deuorauit eos; nam ira, qua affectio est, non mittitur: est enim irascibilis anima facultas: sed iram vocat, miseriarum ac dolorum in malos inductionem.* Auersatur igitur DEVS peccatù, & illud grauissimè punit, vel, vt non peccemus, vel, si peccauimus, vt ardentibus votis iram illius mitigemus, & dicamus, cum Dauide: *Domine, ne in furore tuo arguas me, neq; in ira tua corripias me.* Idcirco enim pœnas miratur, & infert, vt alios à peccato

Damascen.
lib. 3. cap. 14.

S. Augustin.
lib. 3. contr.
aduersarium
legis & Pro-
phetar. c. 20.
Didym. in
Psal. 6.
Exod. 15.

Psal. 6. 1.

peccato seruet, alios emendet. *Non enim DEVS, inquit Clemens, irascitur (more hominum solam vindictam cogitantium) sed per suam in homines beneuolentiam, a plurimis quidem abstinere hortatur. Bona autem haec est ars, terrere, ne peccemus; aut verberare, ut respiscamus.* Quo pacto narrat Eusebius, quemdam Natalem in haeresin prolapsum, ab Angelis per verbera reuocatum. *Natalis deceptus frequenter admonebatur in somnis: sed cum negligentius susciperet visiones, a sanctis Angelis per totam noctem verberatus, & poenis grauibus excruciatu, mane consurgens cilicio se induit &c.* Ad eundem modum DEVS, cum irasceret humano generi, morbis ac sententia mortis illud percussit; sed paterno affectu percussit, simul misericordiae suae recordatus, ut homines se percussos esse sentientes, ad poenitentiam confugerent, poenamque conuerterent in virtutum ac meritorum occasionem. Itaque quidquid aduersi nos sauciat, virga est, & baculus pastoris oves suas admonentis, ut ab errore se in viam reponant. Sed maximè morbi id agunt. *Multa flagella peccatoris; flagellum est calumniator, flagellum hostis, ut de Attila dicebatur; sed calumniae potius irritant homines, & ad vindictam prouocant; hostes & bella plerumque peiores faciunt mortales: morbi, qui mortem secum trahunt, cogunt de futuris cogitare.*

Sicut ergo Israëlitae tunc Aegyptum deserere ac Pharaonem fugere optarunt, quando dixerunt: *Palea non dantur nobis, & lateres similiter imperantur: en famulitui flagellis cadimur, & iniuste agitur contra populum tuum;* ita & mundum, & vitia, & daemoneum relinquendum censent mortales, quando se morbis vident iuste flagellari. Quàm citò Pharaon alius Abram uxorem suam reddidit, quando *flagellauit Dominus Pharaonem plagis maximis, & domum eius, propter Sarai uxorem Abram?* Quomodo flagellauit, nisi morbis? Quod & Abimelech rex fecit, mortem timens, si alienam seruaret uxorem. Ezechias quoque quando aegrotauit, & audiuit ab Isaia se moriturum, *conuertit faciem suam ad parietem, & orauit Dominum.* Numquam dignata fuisset vxor Ieroboam, posita purpura, ac mutatis vestibus, ad Abiam Prophetam in Silo proficisci, nisi Abia filius eius aegrotauisset. Nempe sapienter dixit Dauid: *Imple facies eorum ignominia,*

Clem. lib. 3.
Pxdagog. c. 8.

Euseb. lib. 3.
hist. Eccl. sub
finem.

Psal. 33. 10.

II.

Exod. 5. 15.

Gen. 12. 17.

Gen. 20. 4.

4. Reg. 20. 2.

3. Reg. 14. 4.

Psal 82. 17.

nis, & quarens nomen tuum, Domine. A fanis raro de medico cogitatur: sed cum febres sentiuntur, cum est periculum vitæ, tum curritur, tum scribitur, tum vudique Machaones, & Podalirij, & quidquid est Æsculapiorum accersitur. Quamquam autem non vult medicos, in morbis, contemni Dominus, tamen magis vult, ut per eos ad illum conuertamur. Hinc legimus: *Egrotavit etiã Asa anno trigesimo nono regni sui, dolore pedum vehementissimo, & nec in infirmitate sua quasiuit Deum, sed magis in medicorum arte confisus est. Dormiuitq; cum patribus suis: & mortuus est, anno quadragesimo primo regni sui.* Quo pacto multi podagra, non vno, aut duobus, sed decem, sed viginti annis, laborant, aut alio morbo vexantur, nec tamen vinum ejurant, nec deponunt consuetudinem potandi, blasphemandi, se se supra ceteros extollendi, sed magis in medicorum arte confidunt, ad thermas, ad aquas acidulas, ad mille consilia & auxilia confugiunt, cum prima eorum cura deberet, esse de DEO; quia ideò finit eos dolorem sentire morbi, ut dolorem concipiant peccati: & si veniant ad summum medicum, discant detestari summum malum. Hinc eum, quem vlerò sanauit IESVS, his verbis admonuit: *Ecce sanus factus es: iam noli peccare, ne deterius tibi aliquid contingat.* Multi enim, etiam post sanitatem receptam insanunt, atque ea propter in morbum grauiorem relabuntur.

2. Paralip. 16.
12.

Ioan. 5. 14.

III.
Nicephor.
lib. 8. hist.
Eoel. c. 41.

Sæpe autem alios legimus, postquam isti sapuerunt, etiam pristinam valetudinem recepisse, morbo ipso cum causa morbi sublato. Amon Ægyptius à propinquis & familiaribus coactus vxorem quidem duxit, sed decem & octo annos cum ea vixit virgo, seorsum cubans, & quod secundum DEVM est vitæ institutum colens. Hic inter multa alia magna & præclara etiam præcognitionis diuinæ plenus fuit. *Puer quidam parentum inistorum à rabido cane morsus, in ea expectatione, ut quam primùm moreretur, erat. Rogabant pro eo sanando Amonem parentes. Ille: Non ego, inquit, sed vos, si quidem voletis, eum curabitis. Si enim, quem surripuistis bouem, dominus suis restituere volueritis, statim malo omni puer liberabitur. Bos redditus est, & periculum omni confestim profugiens, vacuum arumna omnis puerum reliquit. Punium est hinc in filio parentum scelus, ut per prolem admonerentur*

rentur

rentur parentes, rem furtum factam dominis suis esse redhibendam. Longè plures suummet crimen luunt, ut & crimen, & morbum suum lachrymis diluant. Quibus nihil est salubrius, quàm agrotare, ut si sunt vel temerarij, vel arrogantes, vel pertinaces, ipsis morbis molliantur.

Illustre exemplum huius rei recitat Cyrillus Monachus his verbis. Sed nobis rursus venit tempus ieiunij, beatum Sabam vocans ad consuetum secessum solitudinis. Opera pretium est autem nec illud pratermittere, quod contigit fieri in ea peregrinatione. Nam è Laura quidem egreditur hic vir diuinissimus, ut optandum ieiunij statum peragat in solitudine: Iacobus verò quidam, ex discipulis genere Hierosolymitanus, moribus arrogans, mente vsus sinistra, inita societate cum aliquot alijs monachis pari arrogantia apud eum lacum, qui septem habet ostia, de quo à me prius dictum est, aggressus est propriam Lauram constituere, cellas fabricans, & adem excitans oratoriam, & alia construens, quæ ad Lauram pertinent. Valde verò irascentibus fratribus, & adificium ulterius progredi non sinentibus, ille rei iniquitati adiciens mendacium, dixit, hac fieri de sententia Saba patris. Quod quidem cum audissent Monachi, destiterunt quidem prohibere eum adificare, sed non deserunt angi animo, cum viderent ante oculos suos eum non parvam Lauram partem pracidere. Sed existimantes, verum dixisse Iacobum, tacebant, patri expectantes reditum. Post completos autem illos dies ieiunij, ipse quoque diuinus Sabas ad Lauram reuersus, cum vidisset ea, quæ facta fuerunt, continuo quidem accersit Iacobum: paternè autem admonet, ut à cæpto abstineat. Neque enim id ex DEO esse, neque placere fratribus: quin etiam illi ipsi quoque esse valde periculosum, priusquam se ipsum rectè instituerit, & castigarit, illius fidei committi aliorum animas. Et sic quidem diuinus pater eum prius benignè & paternè admonet. Postquam autem vidit resistere Iacobum, & minimè cedere, paululum mutat à suâ consuetâ lenitate: Ego quidem, O fili, inquit, quod tibi existimo conferre, consulni, quoniam verò non vis parere, vide ne magno tuo damno discas eligere id, quod est utile. Hac cum ille quidem dixisset, profectus est in turriculam, Iacobus autem protinus sustinens tremorem totius corporis, & vehementi febre correptus, è vestigio cum sex totos menses decubisset, eo morbo vexabatur & premebatur. Interim verò cum

omnens

IV:

Sur. 5. Decembris. ex Metaphrasti

280 Cap. XXVII. Undecima morbi causa, ut ad poenitentiam vocemur. omnem spem vite amisisset, recordatus est sua in patrem Sabam inobedientia, & vehementer rogat eos, qui aderant, ut & eum ita, ut erat in lecto tollant, portentque, & ponant ad sacros beati Sabae pedes, ut eum roget, ut des ei veniam sua inobedientia, & non datam veniam, eum non sinat sic à vita discedere. Cum hoc autem factum esset, & in lecto decumbens illuc translatus esset Iacobus; eum placide intuens, qui erat verè mitis & misericors Sabas; nosti, inquit, frater, quis sit fructus arrogantia; satis didicisti quam sit merces inobedientia. Ille verò eum vix potuisset aperire labra (erant enim illa morbo quoque vineta & prepedita) ignosce, inquit, mihi, o venerande pater, qui iam sum excessurus. Ille verò protinus, Deus tibi, inquit, condonabit, o frater. Cum sic dixisset porrexit manum, & manus illa ei vires attulit, quin etiam ipse (o miraculum) surrexit. Deinde eum sanctus intemperatis impertite sanctificatis, & diuinum illud nutrimentum, rursus est consecutum corporis nutrimentum, alebaturque, & conualecebat, fortiusque & robustus mirandum in modum cernebatur ab omnibus, & miraculum erat propemodum oculis incredibile. Homo qui tam graui & diuturno erat modo maceratus, & qui ne labijs quidem uti poterat, tantum abest, ut pedibus; tantillo momento temporis, & cibum sumpsit, & verba fecit, & à lecto facilius surrexit, quam qui erant sani. Ille autem hanc sibi imponit poenam sua inobedientia, quod ad noua illa adificia non sit amplius reuersurus.

V.

Apud Rufinum
videtur lib. 2.
de vitis Patrum.

Ne quis autem existimet superbis dumtaxat ac grandioribus prodesse morbos peccatoribus, habent & pij homines, quod expient. Quae de causa & illis morbi sunt in medicinam. Refert Rufinus Aquileiensis presbyter, in vita S. Ioannis Eremitae, qui in Thebaide vixit, & multa mira fecit, è fratribus vnum tertiana grauissimè vexatum, venisse ad illum, rogasseque hominem Dei, ut febrim à se depelleret. Cui Sanctus respondit: Romi tibi necessariam cupis abire. Ut enim corpora nitro, vel alijs huiusmodi lenimentis abluuntur à sordibus; ita anima languoribus, alijsque huiusmodi castigationibus purificantur. Et postea quam de his nobis multa per doctrinam mysticam disseruit, benedicens tamen oleum dedit, quo perunctus ager omnem continuo abundantiam fellis euomuit, & sanissimus redditus, pedibus suis ad diuersorium rediit. Duplicem hic Eremita medicinam aegrotò praebuit, in oleo corpori; in verbo

verbo animæ profuturam. Ostendit enim corporis infirmitatem non modò vtilem, verùm etiam necessariam esse ad carnis edomationem, si illa sana velit rebellis esse. Et tamen, pulso morbo, petenti restituit sanitatem, ut ipse experiretur, quæ nam in vitæ conditione plus vel minus, aut peccaret, aut Deo seruiret. Multa facere potest bona sanus, sed plura ægrotus multa patiendo. Quemadmodum enim Christus Salvator, tota vita sua, & multas, & magnas gessit res pro genere humano, & nulla fuit actio illius, quæ non esset infiniti valoris; ut tamen capiosa esset apud eum redemptio, ex voluntate Patris, etiam mortem oppetit, & sanguine profuso potissimum dicitur nos redemisse: nec de vlla re alia est gloriosior, quàm quæ dirissima quæque patiendo nos redemit (nam hæc oportuit pati Christum, & ita intrare in gloriam suam) ita & Sancti, licet orent, licet legant, licet scribant, licet concionentur, quæ omnia bona sunt, tamen in diuino Tribunali maximè splendent, si maximè propter Deum patientur. Inter ea autem, quæ de manu Dei accipiunt ferenda, sunt morbi, quibus corpus deprimitur, anima ad cælum leuatur, ab inquinamentis purgatur.

Beata igitur Aldegundis, quæ sibi Dominum Salvatore elege- rat sponsum, frequentibus Angelorum confortata visionibus, qui sapius illam multis modis, utpote conseruam & conciuem recognoscentes, familiariter alloquebantur, præsciens ex reuelatione Spiritus sancti dormitionis suæ diem appropinquare, deprecata est Dominum, ut qui Sanctos sanctificat adhuc, & iustos justificat adhuc, & qui flagellat omnem filium, quem recipit: dignaretur ancillam suam in presenti, sic flagellando carnem, purgare, quatenus anima post hanc vitam in requiem Domini sui sine macula valeret introire. Sciebat enim in hac vitâ neminem tam perfectum esse, qui posset omnis peccati contaminatione prorsus carere. Non distulit diuina bonitas prestare misericorditer, quod illa petiuit humiliter. Nam in dextera mamillâ, non post multum tempus morbus, qui vocatur cancer, subortus est, qui corpus illius exastuans, usq; ad ultimum diem vitæ, depastus est. Virgo verò prudens, exemplo beati Iob, aliorumq; Sanctorum, patienter sustinebat, & tamquam accepto diuinitus dono congaudens, superna dignationi sapienter gratias agebat.

Nn

Eiusdem

Psal. 129. 7.

Luc. 24. 36.

VI.

Sur. 11. No- uembr. c. 20. eius vitæ.

VII.
Ex hist. An-
glican. Ant^o.
Balinghem,
die 23. Iunij.

Eiusdem sententia & sapientia fuit S. Virgo Etheldreda, aut Edeltrudis, quæ regis & stemmatis & animi duobus, in Anglia, regibus nupta, duodecim annis, in ipso matrimonio, consecratam beatissimæ DEI Genitrici MARIÆ virginitatem conseruauit. Minitabatur enim, exemplo S. Cæcilie, maritis, ab Angelo suo custode eos percutiendos, si quidquam illibata virginitati aduersum attentarent. A posteriore coniugio, magnis precibus, tandem etiam vitam religiosam in cœnobio viuendi obtinuit licentiam. Ibi, in loco Elge dicto, Antistita facta, ieiunijs se se assidue afflictabat. Monasterium quoque magnificum, & regia liberalitate dignum, in honorem Deiparæ edificauit, DEI Matrem identidem rogans, ut illius patrocinio, si Purgatorij rea esset, liceret sibi noxam omnem corporis dolore & morbis expiare. Audiit hanc eius petitionem cæli Regina; & tam prodigiosam, inter regias opes, & coniugiorum illecebras, virginem; tam erga se, & ædes sacras liberalem reginam; tam sobriam, & tot inedijs vigilijsque exhaustam antistitam, filiam tam Deo charam, in diuinis oculis purgantium flammaram ream inuentam, in hac vita expiari impetrauit. Continuo igitur collum, & vbera illius, foedum in modum, intumuerunt. Inde tabificam sanguis saniem eiecitabat; inde grauissimè olens spirabat halitus; inde immensi dolores oriebantur. Quam verò ob causam hæc fiebant? O metuenda Numinis iudicia! solum, quòd ipsa sibi aliquantulum in auribus torquibus & monilibus gestandis placuisset. De cetero ita sancta extitit, ut, cum Anno salutis 685. morte sua defuncta esset, vndecimo postea anno, virgineum illius cadauer refoderetur, & corpus, & linteamina, quibus inuolutum erat, integerrima, & Elysiu quid spirantia inuenta sint. *Quis similis tui in fortibus, Domine, quis similis tui, magnificentia in sanctitate, terribilis atq; laudabilis, faciens mirabilia?* In virgine, in domus sacrae fundatrice, in coniuge tam miraculosa, adeò leuem complacentia culpam, tam atrociter plectis? & plectis ex gratia? immò plectis Matre tua tamquam poenam mitiorem impetrante; quid in me facies, o iustissima seueritas? quid in me facies? *Si in viridi ligno hæc faciunt, in arido quid fiet?* Quam nos stulti sumus, qui poenam in alteram vitam differimus? qui

Exod. 15. 11.

Luc. 13. 31.

Cap. XXVII. Undecima morb. causa, ut ad poenitentiam vocemur. 283.
de dentium, aut renum, aut pedum dolore, querimur, & caelum
terraeque lamentis complemus? Sancti, ob leuia delicta, graua
tormenta lubentes pertulerunt: nos, ob grauissima crimina, le-
uissimas poenas vix sustinemus.

Fuerunt tamen etiam magni peccatores, qui, ob scelera
sua, mallerent in hac vita, morbos cruciantes, quam in altera
flamas purgantes tolerare, atque ideirco morbos sponte ele-
gerunt. Insigne eius rei exemplum extat in vita B. Adalberti
Monachi Altachensis, qui generoso & perantiquo sanguine Sue-
uorum, e militari familia dynastarum Hayerloana oriundus, post
iuuenilis aetatis licentiam, infra Reginoburgum ad ripam Da-
nubij secundae Boicae, inter oppida Straubingam & Dekendor-
fum, a Poppone Abbate in coenobium Altachense receptus,
miros in vita spirituali progressus fecit, adeo martyrij sitiens, ut
etiam inter barbaras & paganas gentes vellet Christum praedi-
care. Hac Adalberti virtus Popponem inuitauit, ut ei curam iuuen-
tutis, & scholarum commendaret, parociamque committeret, & ad
proximum demum ab se gradum Prioris eueheret, cum in omni officij
munere ita se tractaret, uti nihil ab eo plus antistes desiderare posset. In-
de magis in dies ac magis virtus Adalberti inclarescere, prodigijs ma-
nifestis in vulgus prodi, concursus ad illum veluti certum periclitan-
tium asylum fieri, scelerum & flagitiorum sarcinis onerati ad pedes
illius accidere, onera delictorum ponere, medicinam agris animis qua-
rere. Ille omnibus certatim succurrere, multisque per poenitentiam
calum aperire. Erat inter ferè depositos & deploratos, certe peccandi
consuetudine inueteratos muliercula, qua corpus, seu quasi seu vo-
luptatis causa, inter procos vulgauerat, nec tamen eo progressa erat,
ut spem salutis poneret. Morbo suo remedium quaesitura Adalbertum
supplex conuenit, ignosceret impura, & veniam praeteritis impertiretur,
spondere se continentiam, moresque sanctiores. Accepit condicionem
haud imperitus animorum medicus Adalbertus, curam agra conscien-
tia admoet, & cali spem facit, si de cetero vitam emendatiorem polli-
ceatur. Nihil non promittunt agri mortales, sed non perinde quod pro-
misere, praestant; quod nemo satis suam ipse animi imbecillitatem ex-
ploratam habeat. Misnia (nam hoc cognomen puella fuit) cum
aliquandiu voluptatibus inconcessis temperasset, atate floreque corporis,

N° 2 & 130

VII.

Matth. R^o
derus volum.
2. Bauariae
sanctae pag.
323.

XI

1. 2. 3. 4. 5.

1. 2. 3. 4. 5.

& insidijs procantium, artibusq; bestis generis humani circumuenta
 signatam voto pudicitiam rursus violavit, vulnusq; recrudescens apud
 Adalbertum acerbis lachrymis deploravit. Qui cum illi, consulto prius
 Numina, auctor esset, ut victum labore quareret, lanam faceret, co-
 lum tractaret, etiamq; vitiorum omnium perennem fontem studioss-
 simè declinaret, & sicubi venenum hausisset, statim per lachrymas &
 confessionem rejiceret. Paruit monenti, & usu studioq; virtutu eò per-
 uenit, ut iam omnia corporis gaudia repudiaret, casteq; viveret. Tum
 Adalbertus ut securam salutis redderet, quasiuit ex puella, quando
 Iudici supremo pro delictis vita praterita vellet satisfacere, vivane, an
 mortua? hic cum illa, velut olim Mauritius Imperator, omnino pra-
 sentis vita cruciatus umbram ad futuros esse non ignoraret, hic, in-
 quit, cum D. Augustino, mi Pater, hic vre, hic seca, & in aeternam
 parce. Vide, inquit Adalbertus, ne te voti huius olim poeniteat,
 & ingressus ad eam sacram cepit numen supplex venerari, rogareq; ut
 poenitentem hic mulierem expiaret, nec poenas à mortua seniores exi-
 geret. Exin, altero mox die, tantus faminam capitis dolor inuasit, ut
 manibus pedibusq; in globum collectis, sursum deorsumq; ritu pila vol-
 ueretur, & incredibili celeritate, spectante illo ipso & miserante, qui
 hac litteris consignavit, raperetur. Atq; inter hac tormenta membro-
 rum, & aurium & lingua ferè usu destituebatur, nisi quòd subinde
 Magna Dei Matris & opitulatricis Virginis nomen, ipsumq; Adalber-
 tum in clamaret. Sed erant morbo sua saepe interualla, uti respirare
 misera nonnumquam posset. Quandocumq; tamen vel Adalbertum
 respiciebat vivum, vel mortui postea tumulum reuisebat, identidem
 poena recurrebat, ut publicè constaret, cui tanti cruciatus corporis in-
 acceptis essent referendi, quos mulier, pro certo futura gratia pignore,
 grato, volenteq; animo sustinebat.

IX.

Iob. 33. 19.

Psal. 6. 1.

Hoc est, quod apud Iobum legimus de Deo hominem non
 solum puniente, per morbos, sed etiam sanante atque emendan-
 te. Increpat quoque, inquit Eliu, per dolorem in lectulo, & omnia
 ossa eius marcescere facit. Si quis enim ad alias Dei voces corre-
 ptionesque obsurdescit, neque sit melior micibus verbis, tunc
 suerius loquitur, & arguit in furore, & in ira corripit, conijcitq;
 contumacem in lectum, & grauissimum morbum, & paulatim
 vim doloris acuens, vitamque ad summum discrimen adducens,

ex

ex haustis viribus, consumptis carnibus, debilitatis, ac velut contufis ossibus, marcescentibusque omnibus membris, quodammodo compellit eum intrare in conscientiam suam, & flagellis admonitum, cogitare de praeterita vitae delictis, de futurae periculis & poenis, ac resipiscentem agnoscere, detestari, confiterique pristinam impietatem. Hinc qui non omnino saeci sunt atque indurati, quando vident, vltimum sibi diem instare, si non vitro aduocant animum medicum, saltem libenter audiunt se moneri de confessione facienda; nec aliam vntquam tam serio dolent, se peccauisse. Quamobrem David merito morbos correptiones atque increpationes appellat, cum ait: *Increpationibus propter iniquitatem corripuisti hominem.* Hac ipsa de causa, *Theodorica Colonienfis Ecclesia Pontifex, prudentia, & auctoritate inter Electores imperij facile princeps, teste Aenea Syluio, quarenti Sigismundo Casari, Quonam pacto felicitatem consequi posset? Inter mortales, ait, frustra requiris. Potenti rursus, Ad caelestem illam, quo itinere pergeret? Recta, inquit. Instanti terso, Quid agens recta vaderet? Si vitam tuam ita institueris, duxerisq, inquit, ut facturum te promissisti, dum calculus, aut podagra, sine alia valetudo aduersa acris te oppressit. Docuit autem, morbum monere nos ad capesendam meliorem vitam. Quam multi, dum in dolore sunt, vitam meliorem promittunt? quam multi dum vruntur podagra, vinum abiurant? Sed quam primum conualescunt, in antiquam siluam redeunt, & saepe fiunt nouissima hominis illius peiora prioribus: fitque in his, quod verior, quam melior versus ille iam dudum cecinit.*

*Damon languebat, monachus tunc esse volebat:
Postquam conualuit, demon, ut ante, fuit.*

Si tamen morbis vti velimus, ad quem eos Deus finem mittit, utique eis non modò tamquam flagellis officij nostri commonebimur, verum etiam tamquam pharmaco, ad animae veniemus sanitatem.

Itaque quicumque haec legis, immò quicumque morbos sentis, illa D. Augustini verba etiam atque etiam tecum trutina. *Disciplinam patris ne abicias fili, nemo filius, quem non corripit pater, sed noli desuere à disciplina Domini, & ne fatigeris dum ab illo argueris.*

Nn 3

Psal. 38. 24.

Aenea Sylu; lib. 2. commentar. de reb. gestis Alphonu.

Math. 12. 45.

X.

S Augustin; tom. 9. lib. 7. de Visitatio- ne infirmoru

ris.

Prov. 3.

2. Cor. 12.

ris, quem enim diligit Dominus, corripit, & quasi pater in filio complacet sibi. Vis scire quia infirmitas corporis salutem anima parturit? Audi Dominum Apostolo respondentem: Virtus in infirmitate perficitur: ac si dicat, complectere quam pateris infirmitatem: quoniam ita proficies de virtute in virtutem. Si in infirmitate virtus augmentatur, virtus autem est salus anima: infirmitas corporis, quandoquidem per virtutem anima parit salutem, donum Dei est, non enim aliunde, nisi ex Deo salus anima. Flagellum ergo Dei ne contempnas, sed flagellatus dic Deo gratias, dilige corripientem, dilige corrigentem, dilige arguentem. Non in furore, non in ira, sed in misericordia aperi pulsanti, deuotus esto vocanti, gratias age miseranti: redi ad te, cogita parumper, cogita de DEO, pensa si potes, quoniam super omnia opera sua ipsius miserationes. Ipse Deus est, ipse iudex est, nec te vult damnari, nec te vult male iudicari, vult tui misereri, flagellat te misericorditer, qui in eum deliquisti pertinaciter. Deus meus, Deus meus audebo dicere, pace tua dicam, quoniam magno repletus gaudio dicam. In quodam ecstasis tripudio de te presumendo dicam, nisi quia Deus es, iniustus esses, quia peccauimus grauius, inhaeremus peccato pertinaciter, gaudemus de peccato, post peccatum ambulamus. Extensis sollo peccatum nostrum predicamus, nec abscondimus, & tu placatus es: nos te provocamus ad iram, tu autem conducis nos ad misericordiam: nos irritamus te ad furorem, tu autem differs ad vindictam. Iusto exterminio punire poterat peccantes, subuertere negligentes: & patientia tua expectat nos penitentes. Deus meus misericordia mea, numquid non hac est iniustitia? Sed numquid iniustitia apud Deum? absit. Quod enim sustinet Deus, iudex iustus patienter, quod iusta seueritas fletitur misericorditer: totum Deus est, neque enim aliter Deus esses, nisi fletereris, nisi patereris, nisi misereris, nisi Deus esses. Quodcumque igitur facis, tuum est. fac igitur Deus, quod facis, quia quod facis tuum est; quod tuum est, bonum est: quod igitur facis, bonum est, Deus meus misericordia mea.

CAPVT